

DRUGI PAKET UKREPOV STRATEŠKEGA SVETA ZA DIGITALIZACIJO

Javna uprava in digitalna družba

1. Širokopasovni internet visokih hitrosti za vse

Slovenija mora pospešiti pokrivanje sivih in belih lis s ciljem, da imajo do leta 2026 vsa gospodinjstva dostop do širokopasovnega interneta visokih hitrosti. Pri tem je treba po zgledu Nemčije izkoristiti možnosti, ki jih ponuja satelitski internet, še posebej v primeru težje dostopnih gospodinjstev. Do leta 2025 je treba zagotoviti tudi pokritost velike večine prebivalstva in ključnih prometnic z omrežjem 5G pri vseh operaterjih. S tem bomo zmanjšali razvojne ločnice med različnimi deli Slovenije, izboljšali konkurenčnost gospodarstva ter povečali uporabo javnih in drugih spletnih storitev.

2. Spletna objava sodb in spletni prenos sodnih obravnav

Omogočili bomo spletno objavo sodb in spletne prenose tistih sodnih obravnav, ki so javne. Pri tem je treba zagotoviti varstvo osebnih podatkov in pravic mladoletnih ter drugih oseb skladno s predpisi. Spletne objave sodb in spletni prenosi sodnih obravnav lahko zelo prispevajo k večji preglednosti sodnih postopkov ter tako povečajo zaupanje v sodstvo. Da bi izboljšali učinkovitost delovanja sodišč, bomo uvedli tudi samodejni razpoznavalnik govora, s katerim bomo poenostavili in pospešili pripravo sodnih zapisnikov.

3. E-volitve

Začeli bomo izvajati postopno in premišljeno digitalizacijo volilnih postopkov in opravil s ciljem uvedbe možnosti elektronskega glasovanja na referendumih in volitvah. Med drugim bomo digitalizirali tudi volilni imenik, s čimer bomo državljanom omogočili, da oddajo svoj glas na katerem koli volišču. Možnost elektronskega glasovanja bomo najprej omogočili državljanom, ki prebivajo tujini, potem pa tudi drugim. Najprej bomo tovrstno glasovanje omogočili na referendumih, pozneje pa tudi na evropskih, lokalnih, predsedniških in državnozbornih volitvah. Sistem elektronskega glasovanja bo uveden po opravljeni široki javni razpravi in pod pogojem, da bo odporen proti kibernetским napadom in drugim zlorabam.

4. Vpogled državljanov v odprte upravne zadeve

V okviru portala eUprava bomo omogočili državljanom vpogled v stanje oziroma reševanje njihovih odprtih zadev pri upravnih enotah, vključno s pripadajočimi dokumenti in predvidenim rokom izdaje odločbe v posamezni zadevi. Tovrstni vpogled bomo postopno razširili tudi na postopke, ki tečejo pred drugimi državnimi organi, organi javne uprave in nosilci javnih pooblastil. S tem bomo povečali preglednost delovanja javne uprave, kar bo vodilo v hitrejše reševanje zadev.

5. Izboljšanje uporabniške izkušnje pri e-storitvah javne uprave

Za zagotavljanje dostopnih in uporabniku prijaznih spletnih storitev javne uprave bomo vzpostavili posebno skupino strokovnjakov znotraj državne uprave, ki bo skrbela za izboljšanje in poenotenje uporabniške izkušnje na podlagi analize ocen uporabnikov ter dobrih praks iz gospodarstva in tujine. Nadgradili bomo obstoječi klicni center s ciljem zagotavljati hitro in učinkovito pomoč uporabnikom javnih e-storitev. Vzpostavili bomo dodatne informacijske točke in izvedli široko promocijo e-storitev, ki bodo dostopne na enotnem državnem portalu in v mobilni aplikaciji.

6. Digitalizacija postopka pridobivanja vozniškega izpita

Čeprav vsako leto več kot 20.000 kandidatov opravlja vozniški izpit v različnih kategorijah, velika večina postopkov v okviru pridobivanja vozniškega dovoljenja ni digitaliziranih. Zato bomo vzpostavili enotno platformo, ki bo zagotavljala samodejno izmenjavo potrdil o opravljenem zdravniškem pregledu, tečaju prve pomoči in usposabljanju na področju teoretičnega dela cestnoprometnih predpisov pri pooblaščenih organizaciji. Platforma bo omogočala tudi elektronsko prijavo na praktični del vozniškega izpita.

Gospodarstvo in podjetniško okolje

7. Uvedba obveznega e-vročanja poslovnim subjektom

Z uvedbo enotnega sistema obveznega e-vročanja poslovnim subjektom v njihove varne predale bomo poenostavili njihovo poslovanje v vseh zadevah pred upravnimi, sodnimi in drugimi organi, v katerih se zahteva višja stopnja varnosti. S tem bomo zagotovili bolj preprosto in hitrejše vročanje ter višjo stopnjo uspešnosti pri reševanju zadev, poslovnim subjektom pa bomo prihranili čas in stroške pri poslovanju z državo.

8. Nacionalni center za kibernetiko varnost

Digitalizacija države povečuje tveganje kibernetičnih vdorov, pri čemer so najbolj ogroženi organi in podjetja, ki upravljajo jedrno infrastrukturo, še posebej na energetske in telekomunikacijske področje. Zato bomo vzpostavili nacionalni varnostno-operativni center, ki bo osrednja točka za učinkovito obvladovanje kibernetičnih groženj, vključno z njihovo identifikacijo, analizo in odzivom nanje.

Hkrati bomo posodobili Nacionalni center za krizno upravljanje z uporabo napredne informacijske arhitekture, ki bo omogočala obdelavo nizov podatkov s pomočjo umetne inteligence. S tem bo mogoče dostopati do ključnih informacij v realnem času, oblikovati različne scenarije in napovedovati razvoj dogodkov.

9. Platforma za plačilo avtorskih pravic

Vzpostavili bomo enotno platformo, ki bo zavezancem omogočila preprosto plačilo avtorskih pravic kolektivnim organizacijam, ki so pooblaščen za upravljanje

avtorskih in sorodnih pravic, zlasti na področju glasbe. S tem bomo omogočili gostinskim obratom, frizerskim in kozmetičnim salonom, trgovcem in organizatorjem prireditelj, da na enem mestu pridobijo vse potrebne informacije ter izvedejo enotno letno plačilo, s katerim pridobijo enotno dovoljenje vseh pristojnih kolektivnih organizacij za uporabo avtorskih del.

10. Obvezna možnost brezgotovinskih plačil

Digitalna plačila so med ključnimi stebri digitalnega prehoda družbe in gospodarstva, saj prispevajo k večji preglednosti finančnih tokov in posledično k zmanjševanju sive ekonomije. Z uvedbo obvezne možnosti elektronskih plačil za trgovce in ponudnike storitev bomo potrošnikom omogočili izbiro med uporabo gotovine in brezgotovinskih plačilnih instrumentov. S tem bomo pomembno izboljšali uporabniško storitev in spodbudili razvoj novih digitalnih finančnih storitev. Te obveznosti bodo opravičeni subjekti, ki niso zavezanci za DDV.

Nove tehnologije

11. Spodbujanje ponovne uporabe odprtih podatkov javnega sektorja

Deljenje anonimiziranih podatkov javnega sektorja lahko izjemno poveča preglednost in učinkovitost delovanja javne uprave, pa tudi izboljša odločevalske procese na podlagi podatkovnih analiz. S tem se pospešujeta razvoj digitalnega gospodarstva in reševanje okoljskih, zdravstvenih in drugih družbenih izzivov. Zato bomo zagotovili sistemski dostop do podatkov javnega sektorja, ki bo temeljil na standardizaciji podatkov in celovitosti podatkovnih zbirk. Vzpostavili bomo tudi podatkovni laboratorij, v okviru katerega bomo z uporabo odprtih podatkov iskali rešitve za posamezne družbene izzive skupaj s ključnimi deležniki na raziskovalnem in znanstvenem področju po zgledu projekta »COVID-19 Sledilnik«.

12. Self-Sovereign Identity (SSI) na tehnologiji blockchain

Digitalna identiteta je med ključnimi pogoji za uspešno digitalizacijo javnih in zasebnih storitev. Z njo uporabniki izkazujejo svojo identiteto v digitalnem svetu ter dostopajo do javnih in drugih spletnih storitev. Z uvedbo digitalne identitete, temelječe na tehnologiji blockchain, se bomo pridružili pobudi Nemčije in Španije za vzpostavitev evropskega ekosistema tovrstnih digitalnih identitet. Posameznik bo lahko ustvaril eno ali več digitalnih identitet, upravljal in hranil pa jih bo v digitalni denarnici na svojem pametnem telefonu. Z njimi bo lahko varno in preprosto dostopal do spletnih storitev javne uprave, spletnega bančništva in drugih digitalnih storitev.

13. Izboljšanje dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za ranljive skupine

Za zagotavljanje visoke ravni dostopnosti spletišč, aplikacij in drugih spletnih storitev za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti bomo uvedli finančne

spodbude za ustrezno tehnično in oblikovno prilagoditev spletnih rešitev. Finančne spodbude bodo na voljo tudi za usposabljanja in ozaveščanje ključnih deležnikov, vključno z oblikovalci, razvijalci ter upravljavci spletišč, aplikacij in storitev. Vzpostavili bomo tudi sistem spremljanja spletne dostopnosti in poročanja o njej, s čimer želimo zagotoviti stalni napredek na tem področju.

Izobraževanje

14. Integrirano digitalno učno okolje s sodobno podanimi učnimi vsebinami

V Sloveniji že obstajajo različna IKT orodja in digitalizirane učne vsebine, ki pa med seboj niso dovolj povezane. Da bi mladim omogočili vključitev v čim bolj interaktiven in navdušujoč pedagoški proces, bomo uredili digitalne učne vsebine ter jih povezali z naprednimi pedagoškimi IKT orodji. Zagotovili bomo ustrezno indeksiranje in vrednotenje digitalnih učnih vsebin, obenem pa bomo spodbujali uporabo IKT orodij, ki omogočajo napredne načine podajanja znanja. S tem bomo vzpostavili odprto in sodelovalno okolje, ki bo omogočalo neposredno interakcijo med predavatelji in slušatelji ter izmenjavo učnih vsebin. Preplet digitalnih orodij in vsebin bo pomembno izboljšal kakovost kombiniranega in interdisciplinarnega izobraževanja ter šolanja na daljavo.

15. Izobraževalno-demonstracijski centri in laboratoriji za razvoj tehničnih, IKT ter digitalnih kompetenc

V sodelovanju z gospodarstvom bomo vzpostavili mrežo izobraževalno-demonstracijskih centrov in laboratorijev za razvoj tehničnih, IKT in digitalnih kompetenc, ki bodo mladim omogočali stik z najnovejšimi tehnologijami ter spodbujali prenos naprednega znanja in inovacij v prakso. S tem bomo postopoma povečali število kakovostnih tehniških kadrov, ki bodo obvladali tehnologije industrij 4.0 in 5.0. Znotraj teh centrov in laboratorijev bodo potekala strokovna izobraževanja in raziskave z neposredno uporabo najnovejših strojev in tehnologij. Ta izobraževanja in testno-raziskovalna okolja bodo namenjena mladim v okviru primarnega, sekundarnega in terciarnega izobraževanja, pa tudi raziskovalcem ter zaposlenim v javnem in zasebnem sektorju.

16. Mednarodno primerljivo vrednotenje znanstvenih dosežkov na IKT področju

Da bo Slovenija lahko postala pomemben mednarodni center IKT znanja in inovacij, je potrebna večja odprtost znanstvenoraziskovalnih ustanov za vodilne domače in tuje strokovnjake na tem področju. Trenutni sistem vrednotenja znanstvenih dosežkov to v veliki meri onemogoča, saj je izjemno zapleten in lokalno naravnano. Zato bomo pristojne ustanove spodbudili, da o financiranju raziskovalnih projektov in napredovanjih oziroma habilitacijah odločajo na podlagi mednarodno priznanih in primerljivih meril. Predlagamo vrednotenje, ki bo zlasti temeljilo na vsebinski presoji dosežkov in ne zgolj na podlagi bibliometričnih kazalnikov. Pri tem sledimo usmeritvam Evropske komisije, ki zagovarja premik h kvalitativni presoji prispevka posameznega raziskovalca k razvoju raziskovalnega področja.

Zdravstvo

17. E-zdravstveni karton pacienta

Z uvedbo celovitega e-zdravstvenega kartona pacienta bomo na enem mestu omogočili vsem udeležencem v procesu zdravljenja dostop do vseh informacij o zdravljenju na primarni, sekundarni in terciarni ravni. S tem bomo prispevali k celoviti in kakovostni obravnavi pacientov v vseh fazah zdravljenja, obenem pa bomo optimizirali delo zdravstvenih ekip ter prihranili pri stroških zdravljenja in diagnostike. Vnos dokumentacije v e-karton bomo avtomatizirali z vzpostavitvijo povezave med informacijskimi sistemi zdravstvenih zavodov in sistemom zVem.

18. Digitalizacija predpisovanja zdravil

Upravljanje zdravil je med ključnimi procesi v zdravstvu, saj je polovici odraslih predpisano vsaj eno zdravilo. Pravilno jemanje zdravil lahko reši življenje, neoptimalno predpisovanje in raba le-teh pa lahko povzročita nepotrebne zdravstvene zaplete. Zato bomo vzpostavili enotni sistem, ki bo omogočal elektronsko predpisovanje, dajanje in usklajevanje zdravil. S tem bomo na enem mestu omogočili pregled pacientovih zdravil in ustrezno podporo zdravstvenemu osebju pri odločanju. Sistem bo omogočal tudi pregled nad trenutno zalogo zdravil na posameznem oddelku in avtomatizirano predpisovanje zdravil pacientu ob odpustu iz bolnišnice.

19. Spremljanje zdravstvene oskrbe na podlagi učinkov (VBHC – Value Based Health Care)

V procese zdravljenja ključnih bolezni bomo vključili sistematično evidentiranje učinkov zdravljenja tako s strani pacientov kot tudi zdravstvenega osebja. S tem bomo pacientom omogočili individualizirano zdravstveno obravnavo, ki bo prispevala k bolj kakovostni zdravstveni oskrbi. Po drugi strani bodo tako zbrani podatki v anonimizirani obliki podlaga za spremljanje zdravstvenega stanja prebivalstva ter informirano izvajanje preventivnih in korektivnih ukrepov.

20. Platforma za upravljanje ključnega zdravstvenega kadra

Vzpostavili bomo enotni sistem za upravljanje ključnega zdravstvenega kadra, ki bo omogočil učinkovitejšo organizacijo razpoložljivih kadrovskih virov v zdravstvenih zavodih. Sistem bo z uporabo pametnih orodij zagotavljal boljši pretok informacij znotraj zavodov in optimalno organizacijo dela, vključno z načrtovanjem posegov ter obvladovanjem kriznih položajev. S tem bomo povečali kakovost oskrbe pacientov, ključne zdravstvene delavce pa časovno razbremenili in jim tako omogočili večjo osredotočenost na opravljanje glavne dejavnosti.

21. Uvedba govornih tehnologij za prostoročno delo zdravstvenih delavcev

Zdravstvenemu osebju na primarni in sekundarni ravni bomo omogočili uporabo samodejnega razpoznavalnika govora, ki bo omogočal samodejno pripravo strukturiranih zapisov na podlagi nareka. S tem bomo zdravnikom prihranili čas, ki ga danes namenijo za vnos informacij v informacijske sisteme, in zmanjšali možnost napak pri dodatnem ročnem vnosu.

Digitalna diplomacija

22. Umestitev kibernetске varnosti med prednostne naloge slovenske zunanje politike

Kibernetска varnost ima vse pomembnejšo vlogo tudi v mednarodnih odnosih. Da bi zagotovili pomembno vlogo Slovenije na tem področju in s tem okrepili našo zunanjepolitično vrednost, potrebujemo sistemski način delovanja. Zato moramo okrepiti vlogo kibernetске varnosti v zunanjepolitični strategiji in pripraviti akcijski načrt na tem področju. Za njegovo izvajanje mora država zagotoviti dodatne kadrovske in finančne vire, ki nam bodo omogočili aktivno sodelovanje pri nastajanju mednarodnih pravnih in drugih aktov ter vlaganje v razvoj zmogljivosti na tem področju v državah posebnega interesa.

23. Povezovanje z vodilnimi univerzami pri skupnih raziskovalnih projektih

Vzpostavili bomo informacijsko platformo za slovensko znanost, poimenovano ScienceDesk, ki bo namenjena tako raziskovalcem kot tudi projektnim pisarnam na univerzah in inštitutih ter študentom in drugim, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo z znanostjo. Ključne dejavnosti platforme ScienceDesk bodo koordinacija in podpora prijavam na velike mednarodne projekte, vzpostavljanje mednarodnih projektnih skupin, izvedba spletnih spoznavnih simpozijev med slovenskimi in tujimi raziskovalci ter poenostavitev dokumentiranja domačih in tujih raziskovalnih dosežkov.

Zelene tehnologije

24. Trajnostno poročanje in ocenjevanje podjetij

Vzpostavili bomo platformo za trajnostno poročanje podjetij, na podlagi katerega jim bodo podeljene trajnostne ocene oziroma ratingi. S tem bomo po zgledu finančnih bonitetnih ocen spodbujali podjetja k sistematičnemu delovanju na področju trajnostnega poslovanja. Pridobljena trajnostna ocena bo podjetjem pomagala ugotoviti področja možnih izboljšav, povezanih s trajnostnimi tveganji. Združeni podatki podjetij se bodo uporabljali za ugotavljanje napredka na področju trajnostnega razvoja v posamezni panogi, občini, regiji ali državi kot celoti. S tem sistemom bomo izboljšali tudi dolgoročno konkurenčnost podjetij ter njihovo odpornost proti morebitnim pretresom na energetskih in drugih surovinskih trgih. Nosilec sistema bi bil lahko Spirit, ki bi hkrati omogočal izobraževanja in svetovanje za pridobitev dobre trajnostne ocene. Obenem bi uvedli tudi dodatne spodbude za podjetja s trajnostno oceno, ki bi jih podeljevale državne institucije, kot sta Eko sklad in Slovenski podjetniški sklad. Cilj je, da v treh letih trajnostna ocena postane pogoj za podjetja, ki želijo poslovati z državo.

25. Platforma za upravljanje industrijskih ostankov in odpadkov

Vzpostavili bomo platformo za upravljanje ponudbe in povpraševanja na področju industrijskih ostankov in odpadkov, s čimer bomo spodbujali krožno gospodarstvo in racionalnejše poslovanje podjetij. To platformo bi lahko sčasoma povezali s podobnimi sistemi v drugih državah, kar bi še okrepilo industrijsko simbiozo, ki temelji na ponovni uporabi industrijskih ostankov in odpadkov. S tem bi dosegli pozitivne okoljske, poslovne in tudi družbene učinke pri industrijski proizvodnji in drugih vrstah proizvodnje.